

HEPATOBLİYER SİSTEM VE PANKREAS HASTALIKLARI

EDİTÖR
Ayşe KEFELİ

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Kapak Resimi
978-625-7275-35-4	Betül Nisan KEFELİ
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Hepatobiliyer Sistem ve Pankreas Hastalıkları	47518
Editör	Baskı ve Cilt
Ayşe KEFELİ ORCID iD: 0000-0002-1876-2586	Vadi Matbaacılık
Yayın Koordinatörü	Bisac Code
Yasin Dilmən	MED022000
Sayfa ve Kapak Tasarımı	DOI
Akademisyen Dizgi Ünitesi	10.37609/akya.1951

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖN SÖZ

Her şeyden önce size teşekkür etmek istiyorum, bilgi çağında, bilgiden yoksun, bilgiden uzak işini yapadurmak yerine hastasına en doğru tanıyı koyup, en doğru tedaviyi vermek gayesi ile okumayı seçtiğiniz için.

Evet bilgi çağında, bilgiye en kolay ulaşılır zamanlarda olmamızın pek çok faydası var ancak beraberinde bilgi kirliliğini de getiriyor; doğru bilgiye ulaşmak her zaman kolay olmuyor. Güncel olmayan kaynaklardan edinilen bilgiler klinikte yanlış uygulamalara neden olabiliyor. Bunun yanında ulaşabileceğimiz en güncel bilgiler maalesef ana dilimizde olmadığı gibi tanı, tedavi algoritması halkımız için de uygun olmayabiliyor. İşte bu konudaki eksikliği gidermek amacıyla çıktığımız bu yolda pek çok yazar arkadaşımızın aylar süren çabaları, emekleri sonucunda aranılanın bulunabileceği, bu kitabı çıkarmayı başardık. Öncelikle yıllardır hayalim olan ancak başlamaya cesaret edemediğim bu kitabın, olabileceğine inandıran ve kitabın her aşamasında desteğini esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Can Özlü'ye teşekkür etmek istiyorum. Kitabımızın hazırlandığı bu yıl maalesef tüm dünyayı etkileyen Covid-19 pandemisi ile mücadele ediyoruz. Yılmadan yorulmadan canla başla çalışan tüm sağlık çalışanları, hekimlerimiz bu yıl çok daha büyük mücadele içindeler. Yazarlarımıza böylesine zorlu günlerde zaten kesintiye uğratılmış sosyal hayatlarından biraz daha taviz vererek, özenle hazırladıkları bölümler için çok teşekkür ediyorum. Teşekkür ve sosyal hayat demişken, bitmeyen akademik işlerime müsaade ettikleri, her türlü rahat çalışma ortamımı sağladıkları için sevgili aileme, sevgi ve minnetlerimi sunuyorum.

Sayın okuyucu,

Bu kitapta iç hastalıklarının büyük bir kısmını oluşturan, gastroenteroloji bilim dalının bir yarısı olan hepatobiliyer sistem ve pankreas hastalıklarını size sunduk. Hepatobiliyer sistem ve pankreas hastalıkları için öğrenmek istediğiniz en güncel bilgileri bu kitapta bulacaksınız. Ümidimiz gastroenterolojinin diğer yarısı olan gastrointestinal sistem hastalıklarını da en kısa zamanda derleyip size sunmaktır.

Doç. Dr. Ayşe Kefeli
İç hastalıkları ve Gastroenteroloji Uzmanı

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Karaciğer Anatomisi.....	1
	<i>Osman AYDIN</i>	
Bölüm 2	Karaciğer Fizyolojisi	7
	<i>Erol PİŞKİN</i>	
Bölüm 3	Karaciğer Kan Testlerine Yaklaşım	13
	<i>Mehmet Ali ERDOĞAN</i>	
Bölüm 4	Metabolik Karaciğer Hastalıkları	23
	<i>Ayşe KEFELİ</i>	
Bölüm 5	Akut Karaciğer Yetmezliği	51
	<i>Nimet YILMAZ</i>	
Bölüm 6	İlaç İlişkili Karaciğer Hasarı-Toksik Hepatit (İlaç ve Toksin Aracılı Karaciğer Hasarı).....	59
	<i>Meltem GÜMÜŞ</i>	
Bölüm 7	Akut Viral Hepatitler.....	75
	<i>Dilara TURAN GÖKÇE</i> <i>Meral AKDOĞAN KAYHAN</i>	
Bölüm 8	Kronik Hepatit B	87
	<i>Bilger ÇAVUŞ</i> <i>Aslı ÇİFCİBAŞI ÖRMECİ</i>	
Bölüm 9	Kronik Hepatit D.....	103
	<i>Ayşe KEFELİ</i>	
Bölüm 10	Hepatit C	109
	<i>Gözde DERVİŞ HAKİM</i>	
Bölüm 11	Hepatit E.....	135
	<i>Muhammed Emin DEMİRKOL</i> <i>Ebubekir ŞENATEŞ</i>	

Bölüm 12	Karaciğerin Bakteri, Parazit ve Mantar Kaynaklı Enfeksiyon Hastalıkları ..... 145 <i>Nurhayat YAKUT</i>
Bölüm 13	Alkolle İlişkili Karaciğer Hastalıkları ..... 173 <i>Süheyla UZUN</i>
Bölüm 14	Alkol Dışı Yağlı Karaciğer Hastalığı..... 193 <i>Ayşe KEFELİ</i> <i>Yusuf YILMAZ</i>
Bölüm 15	Otoimmün Hepatit..... 211 <i>Meral SÖZEN</i>
Bölüm 16	Kolestatik Karaciğer Hastalıkları ..... 227 <i>Ali TÜREYEN</i>
Bölüm 17	Karaciğer Vasküler Hastalıkları..... 239 <i>Enver AVCI</i>
Bölüm 18	Siroz ..... 271 <i>Hakan Ümit ÜNAL</i>
Bölüm 19	Karaciğer Sirozu Komplikasyonları..... 299 <i>Kadir GİŞİ</i>
Bölüm 20	Sistemik Hastalıklarda Karaciğer ..... 327 <i>Ayşe Kevser DEMİR</i>
Bölüm 21	Gebeliğe Özgü Karaciğer Hastalıkları ..... 337 <i>Ayşegül ÖZEL</i>
Bölüm 22	Karaciğerin Nodüler Lezyonları..... 355 <i>Bilal ERGÜL</i>
Bölüm 23	Hepatoselüler Karsinom ..... 363 <i>Şencan ACAR</i> <i>Murat AKYILDIZ</i>
Bölüm 24	Karaciğer Transplantasyonu ..... 383 <i>Erdem KOÇAK</i>
Bölüm 25	Safra Sistemi Anatomi Ve Fizyolojisi ..... 399 <i>Yüksel ALTINEL</i>
Bölüm 26	Kolesistitler ..... 413 <i>Özlem GÜL UTKU</i>

Bölüm 27	Fonksiyonel Safra Sistemi Hastalıkları	421
	<i>Ahmet AKBAŞ</i>	
Bölüm 28	Safra Yollarının Kistik Hastalıkları	429
	<i>Talar VARTANOĞLU AKTOKMAKYAN</i>	
	<i>Ahmet AKBAŞ</i>	
Bölüm 29	Safra Yollarının Benign Darlıkları	435
	<i>Talar VARTANOĞLU AKTOKMAKYAN</i>	
Bölüm 30	Safra Kesesi Tümörleri.....	441
	<i>Yusuf TANRIKULU</i>	
Bölüm 31	Safra Yolu Tümörleri.....	461
	<i>Gökhan YILMAZ</i>	
Bölüm 32	Pankreas Anatomi ve Fizyolojisi.....	485
	<i>Gülay AÇAR</i>	
Bölüm 33	Akut Pankreatit.....	495
	<i>Hayrettin DİZEN</i>	
Bölüm 34	Kronik Pankreatit	509
	<i>Ayşe KEFELİ</i>	
Bölüm 35	Otoimmün Pankreatit	529
	<i>Meral SÖZEN</i>	
Bölüm 36	Pankreasın Kistik Lezyonları	543
	<i>Şule Namlı KOÇ</i>	
Bölüm 37	Nöroendokrin Tümörler	551
	<i>Nimet YILMAZ</i>	
Bölüm 38	Pankreasın Ekzokrin Tümörleri.....	567
	<i>Ufuk ARSLAN</i>	

YAZARLAR

Uzm. Dr. Osman AYDIN

Ankara Şehir Hastanesi Gastroenteroloji
Cerrahisi Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-1827-8604

Uzm. Dr. Erol PiŞKİN

Ankara Şehir Hastanesi, Gastroenteroloji
Cerrahisi Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-6149-3000

Doç. Dr. Mehmet Ali ERDOĞAN

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Gastroenteroloji BD.
ORCID iD: 0000-0002-1713-5695

Doç. Dr. Ayşe KEFELİ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Gastroenteroloji BD.
ORCID iD: 0000-0002-1876-2586

Dr. Öğr. Üyesi Nimet YILMAZ

SANKO Üniversitesi, Tıp Fakültesi İç Hastalıkları
AD.
ORCID iD: 0000-0002-3092-6037

Dr. Öğr. Üyesi Meltem GÜMÜŞ

Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk
Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme AD.
ORCID iD: 0000-0002-9257-6597

Uzm. Dr. Dilara TURAN GÖKÇE

Ankara Şehir Hastanesi, Gastroenteroloji
Bölümü,
ORCID iD: 0000-0003-3660-7237

Prof. Dr. Meral AKDOĞAN KAYHAN

Ankara Şehir Hastanesi, Gastroenteroloji
Bölümü,
ORCID iD: 0000-0001-6885-6911

Dr. Öğr. Üyesi Bilger ÇAVUŞ

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Gastroenteroloji AD.
ORCID iD: 0000-0003-2203-4255

Doç. Dr. Aslı ÇİFCİBAŞI ÖRMECİ

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Gastroenteroloji AD.
ORCID iD: 0000-0001-6297-8045

Doç. Dr. Gözde DERViŞ HAKİM

SBÜ Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Gastroenteroloji Bölümü,
ORCID iD: 0000-0001-9676-9532

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Emin DEMİRKOL

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp
Fakültesi, İç Hastalıkları AD.
ORCID iD: 0000-0001-6262-6103

Prof. Dr. Ebubekir ŞENATEŞ

Medicana International Hospital
ORCID iD: 0000-0002-5804-7552

Uzm. Dr. Nurhayat YAKUT

TC Sağlık Bakanlığı, Başakşehir Çam ve Sakura
Şehir Hastanesi, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları
Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-6383-0568

Dr. Öğr. Üyesi Süheyla UZUN

TGOÜ Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD.
ORCID iD: 0000-0003-3570-5361

Prof. Dr. Yusuf YILMAZ

Marmara Üniversitesi Gastroenteroloji AD.
ORCID iD: 0000-0003-4518-5283

Uzm. Dr. Meral SÖZEN

Gastroenteroloji Özel Muaynehane, İç Hastalıkları ve Gastroenteroloji Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-5915-0319

Uzm. Dr. Ali TÜREYEN

Eskişehir Şehir Hastanesi Gastroenteroloji Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-4031-2557

Uzm. Dr. Enver AVCI

Bilecik Devlet Hastanesi Gastroenteroloji Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-3065-2419

Doç. Dr. Hakan Ümit ÜNAL

Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD.
ORCID iD: 0000-0003-1415-0416

Dr. Öğr. Üyesi Kadir GİŞİ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji AD.
ORCID iD: 0000-0003-4082-4832

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Kevser DEMİR

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İç Hastalıkları AD.
ORCID iD: 0000-0002-9993-5265

Doç. Dr. Ayşegül ÖZEL

SBÜ. Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Perinatoloji Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-0283-1049

Doç. Dr. Bilal ERGÜL

Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD.
ORCID iD: 0000-0001-9286-7119

Uzm. Dr. Şencan ACAR

Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji AD.
ORCID iD: 0000-0001-8086-0956

Prof. Dr. Murat AKYILDIZ

Koç Üniversitesi Hastanesi, Gastroenteroloji AD.
ORCID iD: 0000-0002-2080-7528

Prof. Dr. Erdem KOÇAK

Demiroğlu Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji AD.
ORCID iD: 0000-0001-6675-8963

Uzm. Dr. Yüksel ALTINEL

Bağcılar Eğitim Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-0113-4839

Dr. Öğr. Üyesi Özlem GÜL UTKU

Kırıkkale Üniversitesi Gastroenteroloji AD.
ORCID iD: 0000-0003-1043-2627

Uzm. Dr. Ahmet AKBAŞ

İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Cerrahi Onkoloji Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-6333-4919

Uzm. Dr. Talar VARTANOĞLU AKTOKMAKYAN

İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrah Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-0583-6440

Doç. Dr. Yusuf TANRIKULU

KTO Karatay Üniversitesi Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi AD.
ORCID iD: 0000-0001-8432-2119

Uzm. Dr. Gökhan YILMAZ

Medipol Üniversitesi, Pendik Hastanesi, Genel Cerrahi AD.
ORCID iD: 0000-0003-0889-9586

Dr. Öğr. Üyesi Gülay AÇAR

NEÜ Meram Tıp Fakültesi Anatomi AD.
ORCID iD: 0000-0002-9524-5056

Araş. Gör. Hayrettin DİZEN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Cerrahi Onkoloji Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-4031-2557

Dr. Öğr. Üyesi Şule Namlı KOÇ

*Ataşehir Memorial Hastanesi
ORCID iD: 0000-0001-5376-3739*

Uzm. Dr. Ufuk ARSLAN

*SBÜ Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Gastroenteroloji Cerrahisi
ORCID iD: 0000-0002-3050-167X*